

GJALDÞROTALÖG.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallist á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

I. KAFLI

Orðskýringar og almenn atriði.

1. gr.

1. Í lögum þessum merkir orðið frestdagur:

- a) Daginn, þegar skiptaráðandi fær ósk eða kröfu um greiðslustöðvun, nauðasamninga eða gjaldþrotaskipti.
- b) Dánardag skuldara, ef með dánarbúið er farið eftir þessum lögum.
- c) Daginn þegar skiptaráðandi samkvæmt þessum lögum kveður upp úrskurð um, að hann skuli fara með skipti vegna félagsslita eða uppgjörs á eignum stofnunar.

Ef fleiri dagar en einn geta skv. framanskráðu verið frestdagar, skal hinn fyrsti þeirra vera það.

- 2. Frestdagur telst sá dagur, þegar óskað er greiðslustöðvunar skv. 2. kafla, þó að lögverkanir greiðslustöðvunar falli brott skv. 12. gr., ef krafist er nauðasamninga eða gjaldþrotaskipta innan 3 vikna eftir brottfall lögverkananna.
- 3. Frestdagur telst sá dagur, þegar skiptaráðandi fær nauðasamningakröfu, þó að nauðasamningar nái ekki staðfestingu, ef krafist er gjaldþrotaskipta innan 3 vikna, eftir að krafa um nauðasamninga var afturkölluð eða henni hafnað eða eftir að hætt var tilraunum til að ná slíkum samningum.
- 4. Frestdagur telst sá dagur, þegar gjaldþrotaskipta er krafist, þótt krafan sé afturkölluð eða henni hafnað, ef skiptaráðandi fær innan 3 vikna nýja ósk eða kröfu um greiðslustöðvun, gjaldþrotaskipti eða nauðasamninga.

2. gr.

Í lögum þessum merkir orðið nákomnir:

- a) Hjón, skyldmennir í beinan legg, systkini, mann og maka skyldmenna í beinan legg og systkina og aðra menn, sem sérstaklega náið persónulegt samband hefur verið á milli.
- b) Mann og félag eða stofnun, ef maðurinn eða fólk nákomnið honum á verulegan hluta félagsins eða stofnunarinnar.
- c) Tvö félög eða stofnanir, ef annað þeirra eða fólk nákomnið því á verulegan hluta af hinu félaginu eða hinni stofnuninni.
- d) Annað fólk, félög eða stofnanir, sem hafa sambærilegt hagsmunasamband og nefnt er í b- og c-lið.

3. gr.

1. Ósk um greiðslustöðvun eða krafa um gjaldþrotaskipti skal send skiptaráðanda þar sem skuldari á heimili.
2. Sá sem krefst gjaldþrotaskipta, getur þó óskað þess við skiptaráðanda, þar sem hann telur meginhluta atvinnurekstrar skuldara fara fram, að hann fari með skiptin. Í beiðninni skal skýra þessa ósk. Skiptaráðandi skal þegar senda hana dómsmálaráðuneyti ásamt umsógn sinni. Ráðuneytið ákveður, hvort við henni skuli orðið. Ef úrskurður um gjaldþrotaskipti skv. 1. mgr. er kveðinn upp, áður en ákvörðun ráðuneytis hefur leitt til úrskurðar með heimild í þessari mgr., fara skiptin fram þar sem skuldari á heimili. Ef dánarbú er til opinberra skipta, fara gjaldþrotaskipti þess fram í sama lögsagnarumdæmi.
3. Ef ósk um greiðslustöðvun eða krafa um gjaldþrotaskipti berst skiptaráðanda, sem ekki má með hana fara, skal hann senda hana þeim skiptaráðanda, sem með hana skal fara.

4. gr.

1. Ósk um greiðslustöðvun og krafa um gjaldþrotaskipti skal vera skrifleg. Geta skal þess, hver ber hana fram, svo og nafns skuldara, nafnnúmers hans eða auðkennisnúmers í fyrirtækjaskrá Hagstofu Íslands, heimilisfangs og eftir atvikum atvinnu. Gögn, sem vitnað er til, skulu að jafnaði fylgja.
2. Skiptaráðandi skal halda skrá yfir framkomnar óskir um greiðslustöðvun og kröfur um gjaldþrotaskipti. Tilgreina skal í skránni, hvaða dag óskin eða krafan berst.

5. gr.

Skiptaráðandi getur gefið þeim, sem ber fram ósk eða kröfu skv. 4. gr., stuttan frest, sem að jafnaði skal ekki vera lengri en ein vika, til að leggja fram upplýsingar eða gögn, sem vantar, eða senda tilskildar tilkynningar.

6. gr.

1. Ekki skal auglýsa opinberlega, að fram sé komin ósk um greiðslustöðvun eða krafa um gjaldþrotaskipti.
2. Hver sá, sem hefur lögmatra hagsmuna að gæta, getur fengið upplýsingar hjá skiptaráðanda, hvort og hvenær slík ósk eða krafa sé fram komin, hver sé skuldari til aðstoðar, ef einhver er, og hvaða meðferð óskin eða krafan hafi fengið.
3. Ef ósk eða krafa skv. 1. mgr. hefur verið lögð fram á dómþingi, fer um endurrit eftir almennum reglum réttarfarslaga um þau.

II. KAFLI

Greiðslustöðvun.

7. gr.

Sá sem á í verulegum fjárhagsörðugleikum, en vill freista þess að koma nýrri skipan á fjármál sín með aðstoð lögmanns eða löggilts endurskoðanda, sem hann hefur til þess ráðið, getur óskað þess að skiptaráðandi heimili honum greiðslustöðvun í allt að 3 mánuði með þeim réttarverkunum, sem í 8. gr. segir. Ekki má heimila greiðslustöðvun, ef þeim, sem hennar beiðist, hefur áður verið heimiluð greiðslustöðvun á síðustu 3 árum fyrir frest dag.

8. gr.

1. Meðan á greiðslustöðvun stendur, er skuldari óskyld og óheimilt að greiða gjaldfallnar skuldir, sbr. þó 9. gr. Ekki má hann heldur stofna til verulegra skuld-

bindinga, umfram það sem þarf til að halda áfram starfsemi sinni, til að gæta með sanngjörnum hætti hagsmuna lánardrottna sinna, til að forða verulegu tjóni eða til að afla sér og fjölskyldu sinni daglegra nauðsynja.

2. Meðan á greiðslustöðvun stendur er óheimilt að taka bú skuldara til gjaldþrotaskipta, gera fógetagerð í eignum hans eða selja eigur hans á nauðungarupphæði. Fógeti skal þó framkvæma vörslusviptingu vegna fógetagerðar fyrir upphaf greiðslustöðvunar, nema skiptaráðandi telji, að hún torveldi með ósanngjörnum hætti, að tilgangi greiðslustöðvunarinnar verði náð.
3. Ákvæði í samningum eða réttarreglum um afleiðingar vanefnda taka ekki gildi á þeim tíma, sem greiðslustöðvun er. Þannig er óheimilt að gjaldfella skuld vegna vanefnda á greiðslu afborgunar og vaxta, rýrnunar veðs eða slíks.

9. gr.

Ákvæði 39.—41. gr. laga nr. 39 1922 um lausafjárkaup skulu gilda um greiðslustöðvun eftir því, sem við getur átt.

10. gr.

1. Skiptaráðandi skal svo fljótt sem við verður komið kveða upp úrskurð um greiðslustöðvunarbeiðni. Ef greiðslustöðvun er heimiluð, skal skuldari þegar senda endurrit úrskurðarins öllum þeim lánardrottnum sínum, sem honum er kunnugt um. Synjunarúrskurði verður ekki skotið til æðra dóms, en sá, sem hagsmuna hefur að gæta, getur kært úrskurð um, að greiðslustöðvun sé heimil, til Hæstaréttar innan viku eftir að honum barst vitneskja um úrskurðinn.
2. Skuldari skal veita skiptaráðanda og þeim manni, sem skuldara er til aðstoðar, sbr. 7. gr., allar þær upplýsingar, sem þeir krefjast, og stuðla eftir mætti að því, að greiðslustöðvunin leiði til sanngjarnrar niðurstöðu.

11. gr.

1. Sá, sem er skuldara til aðstoðar, skal strax tilkynna skiptaráðanda, ef hann telur ekki horfur á, að samningar takist um greiðslu skulda skuldarans, eða skuldarinn starfi ekki af trúmennsku með honum eða hann hættir að sinna málum skuldara.
2. Ef skiptaráðandi fær tilkynningu skv. 1. mgr. eða verður þess með öðrum hætti áskynja, að ekki er á viðunandi hátt unnið að því að ná samningum um skuldir skuldara, tekur hann ákvörðun um, hvort fella skuli niður réttaráhrif greiðslustöðvunarinnar. Áður en svo er ákveðið, skal ef unnt er án verulegra erfiðleika gefa skuldaranum, aðstoðarmanninum og þeim lánardrottnum sem kunna að hafa gefið sig fram við skiptaráðanda, tækifæri til að tjá sig. Gefa má skuldara stuttan frest til að taka upp nýja starfshætti. Ákvörðun skiptaráðanda eftir þessari mgr. skal tekin með úrskurði. Úrskurðinum verður ekki skotið til æðra dóms.

12. gr.

1. Reglum þessa kafla skal beita, uns hið fyrsta þessa gerist:
 - a) Skuldarinn afturkallar ósk sína um greiðslustöðvun.
 - b) Tilraunir til nauðasamninga hefjast.
 - c) Skiptaráðandi ákveður, að réttaráhrif greiðslustöðvunarinnar skuli niður falla.
 - d) 3 mánuðir eru frá upphafi greiðslustöðvunar.
2. Ef mjög sérstaklega stendur á, getur skiptaráðandi lengt 3 mánaða frestinn skv. 1. mgr. d í alls 5 mánuði, ef skuldari ber fram ósk um það, áður en hinn fyrsti frestur er úti.

3. Ef réttaráhrif greiðslustöðvunar falla niður skv. 1. mgr. a-c eða lengi skiptaráðandi frestinn skv. 2. mgr., skal öllum lánardrottnum, sem vitað er um, tilkynnt um þetta á þann hátt, sem skiptaráðandi mælir fyrir um. Getur hann lagt fyrir skuldara eða þann, sem honum er til aðstoðar, að senda tilkynninguna.

III. KAFLI

Upphaf gjaldþrotaskipta.

13. gr.

1. Bú einstaklings, félags eða stofnunar skal taka til gjaldþrotaskipta:
 - a) Ef þess er krafist af þeim, sem telur sig ekki geta staðið að fullu í skilum við lánardrottina sína, þegar kröfur þeirra falla í gjalddaga.
 - b) Eftir kröfu lánardrottins um bú manns, sem strokið hefur af landi brott eða felur sig, að því er ætla má sökum skulda, enda sé hætt á því, að dráttur á gjaldþrotaskiptum baki lánardrottnum tjón.
 - c. Eftir kröfu lánardrottins, ef á síðustu 3 mánuðum fyrir móttöku kröfu hans um gjaldþrotaskipti hefur farið fram hjá skuldara árangurslaus aðför eða kyrrsetning. Þó getur skiptaráðandi hafnað kröfunni, ef fógetagerðin gefur ekki að hans álitu ótvíræða vísbendingu um eignir og skuldir skuldara. Í stað árangurslausrar fógetagerðar getur komið yfirlýsing skuldara frá síðustu 3 mánuðum um, að hann geti ekki staðið að fullu í skilum við lánardrottina sína, þegar kröfur þeirra falla í gjalddaga, eða ef yfirlýsingar, sem skiptaráðandi telur réttar, liggja fyrir um þetta frá löggiltum endurskoðanda, sem kannað hefur hag skuldara, eða frá skattyfirvöldum eða öðrum opinberum stofnunum, sem slíkt hafa gert.
2. Bú opinberra stofnana verða ekki tekin til gjaldþrotaskipta, ef ríkissjóður ábyrgist skuldir þeirra. Um fjárþröng sveitarfélags og stofnana þess fer eftir sveitarstjórnarlögum.
3. Bú sameignarfélaga verða aðeins tekin til gjaldþrotaskipta ásamt búum eigenda. Bú einstaklinga, félaga og stofnana, sem ekki eru skattskyldar, verða tekin til gjaldþrotaskipta, þó ekki bú forseta Íslands eða maka hans.
4. Dánarbú skal taka til gjaldþrotaskipta, ef það er skuldafrágöngubú og lánardrottinn krefst. Hafi verið gefin út innköllun til skuldheimtumanna dánarbúsins og sé kröfulýsingarfrestur liðinn, þegar krafa berst skiptaráðanda um gjaldþrotaskipti eða slík krafa er bókuð í skiptabók, kemur slík kröfulýsing í stað kröfulýsingar skv. 19. gr. 3. mgr. laga þessara. Ella skal gefa út innköllun á ný eftir því ákvæði. Hið sama gildir að þessu leyti, þegar skiptaráðandi skiptir eignum hjóna, sem bæði eru á lífi.

14. gr.

Bókhaldsskyldir aðilar skulu gefa bú sitt upp til gjaldþrotaskipta, ef þeir sjá fram á, að þeir muni ekki geta staðið að fullu í skilum við lánardrottina sína, þegar kröfur þeirra falla í gjalddaga, og ef fjárhagur þeirra hefur versnað síðasta reikningsár, enda verði búið tekið til gjaldþrotaskipta skv. 13. gr.

15. gr.

1. Lánardrottinn getur ekki krafist gjaldþrotaskipta á búi skuldunauts síns, ef
 - a) krafa hans er nægilega tryggð í eignum skuldara,
 - b) krafa hans er nægilega tryggð í eignum þriðjamanns og gjaldþrotaskipti myndu leiða til breytinga á réttarstöðu veðhafa skv. veðbréfinu,

- c) krafa hans er ekki fallin í gjalddaga og nægilega tryggð í eignum þriðja-manns eða þriðjimaður býður nægilegt veð.
2. Aðrar nægilegar tryggingar geta komið í stað veðs í þessu sambandi.
3. Að öðru leyti er það ekki skilyrði fyrir því, að lánardrottinn krefjist gjald-protaskipta, að krafa hans sé fallin í gjalddaga.

16. gr.

1. Komi fram fleiri kröfur en ein um gjaldprotaskipti, ákveður skiptaráðandi, í hvaða röð hann fjallar um þær.
2. Frestdagur er móttökudagur þeirrar kröfu, sem fyrst barst.
3. Kröfu um gjaldprotaskipti má afturkalla, þar til úrskurður um hana hefur gengið.

17. gr.

1. Skuldari, sem krefst gjaldprotaskipta á búi sínu, skal senda skiptaráðanda yfirlit yfir eignir sínar og skuldir og skrá yfir lánardrottina.
2. Skiptaráðandi skal kalla skuldara á sinn fund án tafar og krefja hann um þær upplýsingar og gögn, sem hann telur þurfa.
3. Komi skuldari ekki á fund skiptaráðanda, skal telja kröfu hans afturkallaða.

18. gr.

1. Krafa lánardrottins um gjaldprotaskipti skal rökstudd.
2. Skiptaráðandi lætur þegar birta skuldara tilkynningu um kröfuna. Jafnframt boðar hann lánardrottinn og skuldara á sinn fund með a. m. k. sólarhrings fresti.
3. Birting skv. 2. mgr. þarf ekki að fara fram, ef skiptaráðandi hefur með öðrum hætti samband við skuldunaut eða hann finnst ekki.
4. Komi lánardrottinn ekki á fund skiptaráðanda, skal telja kröfu hans um gjald-protaskipti afturkallaða.
5. Komi skuldari ekki á fund skiptaráðanda, skal eftir atvikum líta svo á, að fullyrðingar lánardrottins séu réttar, eða láta lögreglu færa skuldara á fund skiptaráðanda.

19. gr.

1. Skiptaráðandi skal kveða upp úrskurð um það, hvort orðið skuli við kröfu um gjaldprotaskipti.
2. Ekki frestar málskot skiptunum, en ekki skal selja eða ráðstafa munum húsin nema með samþykki protamanns, fyrr en fullnaðardómur er genginn. Þó skal skiptaráðandi ráðstafa þeim eignum húsin, sem liggja undir skemmdum.
3. Þegar er úrskurður er genginn, skal skiptaráðandi auglýsa gjaldprotaskiptin í Lögbirtingablaði, sbr. og 86. gr. Þar skal birta auglýsinguna tvívegis. Að auki getur skiptaráðandi, ef sérstaklega stendur á, auglýst skiptin með öðrum hætti eða tilkynnt þau. Í auglýsingu skal vera innköllun til skuldheimtumanna og þeirra, sem gera vilja tilkall til eigna úr búinu (proclama), og tilgreindur kröfu-lýsingarfrestur, 2 mánuðir frá fyrstu birtingu í Lögbirtingablaði. Að jafnaði skal einnig tilgreint hvenær og hvar fyrsti skiptafundur verður haldinn.
4. Ákvæði 3. mgr. gilda ekki, þegar skiptin fara eftir 120. gr. laga þessara.

20. gr.

1. Ef kröfu um gjaldprotaskipti er hafnað eða síðar kemur fram, að hún var ástæðulaus, skulu þeir, sem krafist hafa skiptanna, greiða kostnað þann, sem búið á að greiða skv. lögum þessum. Sé um fleiri aðila en einn að ræða, er ábyrgð þeirra solidarisk.

2. Ef lánardrottinn hefur krafist gjaldprotaskipta, en skilyrði til þeirra reynast eigi vera fyrir hendi, skal hann bæta skuldara fjártjón hans og miska, ef lánardrottinn mátti vera ljóst, að skilyrði skorti eða hann átti ekki þá kröfu á skuldunaut, sem hann byggði á. Bætur má dæma, þó að krafa um gjaldprotaskipti hafi verið tekin til greina. Skiptaráðandi úrskurðar bótakröfuna.

21. gr.

Skiptaráðandinn getur krafist lánardrottin um tryggingu vegna kostnaðar eða bóta, áður en hann kveður upp úrskurð um gjaldprotaskipti. Sé trygging ekki sett, skal líta svo á, að krafa um gjaldprotaskiptin hafi verið afturkölluð.

IV. KAFLI

Þýðing gjaldprotaskipta.

22. gr.

Við uppsögu gjaldprotaurskurðar missir þrotamaður rétt til að framselja eignir sínar, til að gefa eftir réttindi sín, til að taka við greiðslum og öðrum framsölum, taka við uppsögnum, mótmælum og þess háttar löggerningum, stofna til skuldbindinga og til að ráða með öðrum hætti yfir eignum sínum þannig, að það hafi þýðingu fyrir þrotabúið.

23. gr.

1. Gjaldprotið hefur þýðingu gagnvart öllum næsta dag eftir útgáfudag þess Lögbirtingablaðs, þar sem auglýsing um úrskurðinn birtist í fyrsta skipti. Frá uppkvaðningu úrskurðarins og fram til áðurnefnds dags, hefur gjaldprotið þýðingu gagnvart þeim, sem vissi eða mátti um það vita.
2. Ákvæði 1. málsg. gilda ekki, ef reglur um viðskiptabréf og þinglýsingu eða aðra skráningu leiða til annars.

24. gr.

1. Ekki verður gerð gild fógetagerð í eignum, sem heyra þrotabúinu til, eftir uppsögu gjaldprotaurskurðar, nema til fullnustu dóms um afhendingu tiltekins hlutar eða fasteignar. Slík fógetagerð má fara fram, ef meðferð eigna búsins er falin bústjóra til bráðabirgða eða skiptastjóra.
2. Gjaldprot breytir ekki rétti þeirra, sem fyrir upphaf þess hafa látið fara fram fullnustugerð fógeta í eignum skuldara eða eiga haldsrétt í þeim, handveð eða handveðsigildi eða megi láta selja af eignum skuldara á nauðungarupphæði án undanfarandi réttargerða.
3. Kyrrsetning gerð fyrir upphaf gjaldprotaskipta fellur brott.

V. KAFLI

Eignir þrotabús.

25. gr.

Til skipta skal taka eignir þrotamanns á frestdegi svo og það, sem hann eignast meðan á skiptunum stendur, sbr. þó 26. gr.

26. gr.

Það, sem þrotamaður vinnur sér inn, meðan á skiptum stendur, rennur ekki til búsins.

27. gr.

1. Arfur, sem þrotamanni tæmist, meðan á skiptum stendur, rennur til búsins. Sama er um dánargjafir og aðrar gjafir, sem þrotamanni hlotnast á því tímabili. Þetta gildir ekki ef lögmætar ákvarðanir gefanda eða arfleiddanda eru því til fyrirstöðu.
2. Þrotabúið getur ekki vefengt ákvæði erfðaskrár um brottfall, skerðingu eða kvaðir á arfi þrotamanns.
3. Þrotamaður getur samþykkt, að maki arfláta sitji í óskiptu búi.

28. gr.

1. Ef þrotamanni tæmist arfur, meðan á skiptum stendur, getur skiptaráðandi, sem fer með skipti þrotabúsins, heimilað einkaskipti eða látið þrotabúið gangast við skuldum dánarbúsins, ef aðrir erfingjar skuldbinda sig skriflega til að bæta þrotabúinu in solidum tjón, sem af þessu kann að hljóta.
2. Kröfur á þrotabúið vegna ábyrgðar á skuldum dánarbús skv. 1. mgr. skal greiða sem forgangskröfur skv. 82. gr. 3. tölulið laga nr. 3/1878, sbr. 2. gr. laga nr. 32/1974.

29. gr.

Eignir þrotamanns, sem ekki má gera fjárnám í, renna ekki til þrotabús hans, nema svo sé sérstaklega ákveðið í lögum.

VI. KAFLI**Kröfur á búið.****30. gr.**

1. Eignum þrotabús skal varið til að greiða þeim, sem kröfur áttu á þrotamann, þegar úrskurður var kveðinn upp um töku bús hans til gjaldþrotaskipta, og þeim, sem síðar eignast kröfur á búið með lögmætum hætti.
2. Endurgreiðslukrafa vegna greiðslu á skuldbindingu, sem hvíldi á þrotamanni, telst stofnuð við upphaf þeirrar skuldbindingar.

31. gr.

1. Allar lögmætar kröfur, sem lánardrottinnar hafa á hendur þrotamanni og fullnægja á af eignum búsins, skal meta til peningaverðs, og sé miðað við, hve miklu það varði lánardrottina að fá kröfurnar greiddar.
2. Allar kröfur á hendur þrotamanni, sem búinu ber að greiða, eru í gjalddaga fallnar, þegar upp er kveðinn úrskurður skv. 19. gr., og getur búið greitt þær þegar í stað án tillits til þess gjalddaga, sem áður var.
3. Kröfum í erlendum gjaldeyri skal breyta í kröfur í íslenskum krónum samkvæmt gengi á þeim degi, þegar lánardrottinn fékk vitneskju um, að hann gæti fengið greiðsluna.

32. gr.

1. Hver sá, er skuldar þrotabúi, getur dregið frá það, er hann á hjá því, hvernig sem skuld og gagnkröfu er farið. Þó þarf lánardrottinn eða sá, sem hann erfði kröfuna eftir, að hafa eignast hana áður en 3 mánuðir voru til frestdags. Ekki verður krafa heldur notuð til skuldajafnaðar, ef lánardrottinn, þegar hann eignaðist hana, sá eða mátti sjá, að þrotamaður átti ekki fyrir skuldum, eða hann fékk kröfuna til að skuldajafna.
2. Ekki má framselja viðskiptabréf búsins, áður en innköllunarfrestur er liðinn og ekki síðar, ef mótkröfu er lýst þannig, að fyrirgert sé með því gagnkröfu-

rétti. Sé þetta gert, skal búið greiða bætur og fer um rétt eigenda þeirrar bóta-kröfu eftir 82. gr. 3. tölulið laga nr. 3/1878, sbr. 2. gr. laga nr. 32/1974.

3. Kröfur þær, sem taldar eru í 86. gr. laga nr. 3/1878, sbr. 6. gr. laga nr. 32/1974, verða ekki notaðar til skuldajafnaðar gagnvart þrotabúi, nema eignir búsins nægi til að greiða þær, þegar að úthlutun kemur.

33. gr.

Skuldajafna má skilyrtri kröfu við kröfu, sem búið á, ef skilyrðið er uppfyllt. Ef svo er ekki og krafa búsins er greidd, en skilyrðið síðar uppfyllt, skal greiða kröfuna á búið eftir 82. gr. 3. tölulið laga nr. 3/1878, sbr. 2. gr. laga nr. 32/1974. Ef óvíst er, þegar úthlutun fer fram, hvort skilyrðið verður uppfyllt, skal taka frá fé til greiðslu kröfunnar, sbr. 124. gr.

34. gr.

Ef hluti kröfu er greiddur úr búi vegna veðs eða annarra tryggingarréttinda, skal reikna hlutfallstölu þá, sem greidd er við úthlutun, af afgangi kröfunnar en ekki heildarupphæð hennar.

35. gr.

1. Ef fleiri en þrotamaður ábyrgjast kröfu og sú ábyrgð er óskipt (solidarísk), skal reikna hlutfallstölu þá, sem greidd er við úthlutun, af heildarupphæð kröfunnar, þó að
 - a) annar skuldari hafi greitt hluta kröfunnar og hann hafi mátt endurkrefja þrotamann,
 - b) hluti kröfunnar hafi verið greiddur úr búi annars skuldara,
 - c) annar skuldari hafi greitt hluta kröfunnar á síðustu 3 mánuðum fyrir frestdag.
2. Ef annar skuldari hefur þegar fengið endurgreiðslu frá þrotamanni vegna greiðslu hins fyrrnefnda á hluta kröfunnar, og þrotabúið riftar ekki þeirri endurgreiðslu, skal þó reikna hlutfallstöluna, sem greidd er við úthlutun, af afgangi kröfunnar.

36. gr.

Kröfuhafa, er fengið hefur greiðslur frá fleirum en þrotabúinu, skal ekki greiða meira samtals en kröfu hans með vöxtum og málskostnaði. Ef greiðsla, sem hann átti að fá úr þrotabúinu, myndi leiða til, að hann fengi hærri greiðslu, skal skiptaréttur skipta mismuninum milli samskuldara kröfunnar eftir réttarsambandi þeirra. Sé samskuldari þrotabúi, er ekki um frekari kröfu í það að ræða.

37. gr.

Ef lýst er kröfu í bú (aðalkröfu) og einnig endurgreiðslukröfu vegna sömu aðalkröfu, skal reikna hlutfallstöluna, sem greidd er við úthlutun, af samanlögðum fjárhæðum þessara krafna. Upp í endurgreiðslukröfuna skal það aðeins greitt, sem er umfram fjárhæð aðalkröfunnar. Ef fleiri en einn gera réttar endurgreiðslukröfur, skal skipta fé milli þeirra eftir reglu 36. gr.

38. gr.

1. Ef kröfu (aðalkröfu) er lýst í bú og endurgreiðslukrafa samskuldara er tryggð með veði eða öðrum tryggingarréttindum í eignum þrotamanns, skal lækka þá fjárhæð, sem samskuldari getur krafist á grundvelli tryggingarréttarins, um þá upphæð, sem kemur upp í aðalkröfuna vegna þeirrar upphæðar sem tryggingarrétturinn er fyrir.

2. Beita skal reglum 1. mgr., ef samskuldari getur fengið greiðslu með skuldajöfnuði.

39. gr.

1. Samskuldari, sem á endurkröfurétt á þrotamann og hefur greitt skuld þeirra á síðustu 3 mánuðum fyrir frestdag, á sama rétt til greiðslu úr þrotabúinu og lánardrottinn þeirra hefði átt, ef hann hefði ekki fengið þessa greiðslu frá samskuldaranum. Samskuldarinn á þó ekki kröfu til að fá hærri fjárhæð úr þrotabúinu en hann hefði getað krafist þrotamann um, ef ekki hefði til gjaldþrotsins komið.
2. Ef fleiri samskuldarar en einn hafa greitt skuldina, skal því fé, sem þeir fá úr þrotabúi, skipt á milli þeirra eftir reglum 36. gr.

40. gr.

Beita skal reglum 35.—39. gr. er krafa á búið er tryggð með veði eða öðrum tryggingarréttindum í eignum þriðja manns.

VII. KAFLI**Gagnkvæmir samningar.****41. gr.**

Ákvæðum í þessum kafla skal ekki beita, ef annað leiðir af öðrum lagaákvæðum eða af eðli réttarsambandsins.

42. gr.

Ef þrotamaður hefur gert gagnkvæman samning fyrir upphaf skipta, en ekki innt sína greiðslu af hendi, þá getur viðsemjandi hans haldið sinni greiðslu eða, sé greiðslan farin frá honum, varnað því, að hún sé afhent búinu, uns nægileg trygging er sett fyrir greiðslu frá búinu á gjalddaga. Þetta gildir, þó að kominn sé gjalddagi greiðslu viðsemjandans.

43. gr.

1. Búið getur tekið við réttindum og skyldum þrotamanns eftir gagnkvæmum samningi.
2. Viðsemjandinn getur krafist þess, að búið taki afstöðu til þess innan hæfilegs frests, hvort það noti rétt sinn skv. 1. mgr. Í samningnum má kveða á um lengd þessa frests.
3. Ef samningurinn mælir fyrir um greiðslur úr búinu smátt og smátt, á viðsemjandi rétt til að fá greiðslu, sem búið skyldi inna af hendi síðar en við upphaf skiptanna, greidda sem forgangskröfu eftir 82. gr. 3. tölulið laga nr. 3/1878, sbr. 2. gr. laga nr. 32/1974.

44. gr.

1. Ef sá tími er kominn, er viðsemjandinn má greiða, og búið notar rétt sinn skv. 43. gr. 1. mgr., skal búið að kröfu viðsemjanda inna sínar greiðslur af hendi eða setja tryggingu, ef það á rétt á greiðslufresti. Sama rétt á viðsemjandinn, ef hann hefur greitt og gæti fengið greiðslunni skilað, ef búið hefði ekki notað rétt sinn skv. 43. gr. 1. mgr.
2. Ef samningurinn mælir fyrir um greiðslur smátt og smátt af beggja hálfu, skal trygging, sem búið setur, jafnan vera fyrir elstu kröfum á það, þeirra sem til urðu eftir upphaf skipta.

3. Skiptarétturinn getur vikið frá ákvæðum 1. og 2. mgr., ef talið er, að sanngjarnt sé vegna hagsmuna viðsemjandans. Einnig getur skiptaréttur fellt úr gildi eða breytt samningsákvæðum um tryggingar, ef talið er, að þau séu ósanngjörn í garð þrotabúsins.

45. gr.

1. Ef búið notar ekki rétt sinn skv. 43. gr. 1. mgr. eða setji það ekki tryggingu skv. 44. gr., getur viðsemjandinn rift samningnum.
2. Hið sama er, er rifta hefði mátt, ef ekki hefði komið til gjaldþrotaskiptanna.
3. Ef viðsemjandinn hefur greitt að nokkru eða öllu, getur hann rift og krafist skila þess, er hann hefur greitt, ef reglur um samninga eins og þann, sem um er að ræða, heimila slíkt.

46. gr.

Ef búið notar ekki rétt sinn skv. 43. gr. 1. mgr., getur viðsemjandinn krafið það um bætur, sbr. þó 48. gr.

47. gr.

Ef búið notar ekki rétt sinn skv. 43. gr. 1. mgr., en því barst greiðsla frá viðsemjandanum eftir upphaf skiptanna, skal það skila henni.

48. gr.

1. Búið getur sagt upp samningi um leigu eða annað varanlegt réttarsamband með venjulegum eða sanngjörnum fresti. Þetta gildir, þó að þrotamaður hafi samið um lengri frest eða að réttarsambandið skuli vera óuppsegjanlegt, nema samningi um lengri frest hafi verið þinglýst eða hann skráður hjá opinberum aðila með hliðstæðum hætti.
2. Viðsemjandinn getur einnig gagnvart búinu sagt samningnum upp með venjulegum eða sanngjörnum fresti, nema þrotamaður hafi mátt framselja sinn rétt.
3. Þegar sérstaklega stendur á, má úrskurða í skiptarétti, að sá, sem notar uppsagnarrétt skv. 1. eða 2. mgr., skuli greiða hinum aðilanum bætur fyrir tjón vegna hins stytta uppsagnarfrests. Krafan í þrotabúið er almenn krafa.

49. gr.

Ef þrotamaður hefur tekið fasteign á leigu til atvinnurekstrar síns og geti búið ekki strax gefið yfirlýsingu skv. 43. gr. 1. mgr., á viðsemjandinn rétt á að fá leigu frá upphafi skipta og þar til yfirlýsingin er gefin greidda skv. 82. gr. 3. tölulið laga nr. 3/1878, sbr. 2. gr. laga nr. 32/1974.

50. gr.

1. Án tafar skal ákveða, hvort búið taki við réttindum og skyldum skv. vinnusamningnum við starfsmenn við atvinnurekstur þrotamanns.
2. Jafnan má krefja búið um laun frá upphafi skiptanna og þar til gefin er yfirlýsing skv. 1. mgr. eftir 82. gr. 3. tölulið laga nr. 3/1878, sbr. 2. gr. laga nr. 32/1974.
3. Ef gjaldþrotaskiptin leiða til breyttra aðstæðna og brýnir hagsmunir launþega krefjast þess, getur hann rift vinnusamningi án tillits til annarra ákvæða í þessari grein.

VIII. KAFLI

Riftun ráðstafana þrotamanns o. fl.

51. gr.

1. Krefjast má riftunar gjafagernings, ef gjöfin var afhent á síðustu 6 mánuðum fyrir frestdag.
2. Krefjast má riftunar gjafagernings, ef gjöfin var afhent 6—12 mánuðum fyrir frestdag, nema leitt sé í ljós, að þrotamaður var þá gjaldfær og var það þrátt fyrir afhendinguna. Þetta gildir og um gjafir til nákominna, ef gjöfin var afhent 6—24 mánuðum fyrir frestdag.
3. Ekki verður krafist riftunar venjulegra tækifærisgjafa eða svipaðra gjafa eða styrkveitinga, ef gerningar þessir voru ekki kostnaðarsamari en svaraði til aðstöðu þrotamanns.

52. gr.

1. Ef þrotamaður hefur afsalað sér arfi á síðustu 6 mánuðum fyrir frestdag, má krefjast riftunar þeirrar ráðstöfunar. Hafi arfsúthlutun farið fram, skal kröfu beint að þeim, sem vegna arfsafsalsins hefur fengið arf eða aukinn arf.
2. Krefjast má riftunar á arfsafsali, sem fram fór 6—24 mánuðum fyrir upphaf skipta, nema leitt sé í ljós, að þrotamaður var þá gjaldfær og var það þrátt fyrir arfsafsalið.

53. gr.

1. Krefjast má riftunar á greiðslum á síðustu 6 mánuðum fyrir frestdag frá þrotamanni til nákominna á launum, annarri þóknun fyrir vinnu og/eða eftirlaunum, ef greiðslan er bersýnilega hærri en sanngjarnt var miðað við vinnuna, tekjur af atvinnurekstrinum og önnur atvik. Aðeins verður rift að því leyti, sem greiðslan er hærri en sanngjarnt var.
2. Sama gildir um greiðslu 6—24 mánuðum fyrir frestdag, nema leitt sé í ljós, að þrotamaður var þá gjaldfær og var það þrátt fyrir greiðsluna.

54. gr.

1. Krefjast má riftunar á greiðslu skuldar á síðustu 6 mánuðum fyrir frestdag, ef greitt var með óvenjulegum greiðslueyri, fyrr en eðlilegt var eða greidd var fjárhæð, sem úrslitum réð um gjaldfærni þrotamanns, nema greiðslan hafi virst venjuleg eftir atvikum.
2. Krefjast má riftunar slíkrar greiðslu til nákominna á síðustu 2 árum fyrir frestdag, nema leitt sé í ljós, að þrotamaður var þá gjaldfær og var það þrátt fyrir greiðsluna.

55. gr.

Ef þrotamaður hefur greitt víxil eða tékka, verður ekki rift gagnvart þeim, sem varð að taka við greiðslu, ef hann vildi halda víxil- eða tékkarétti á hendur öðrum. Þó má rifta, ef búið sannar að ekki var unnt að fá greiðslu hjá þeim. Hins vegar ber þeim að greiða fjárhæðina, sem að lokum hefði beðið tjón, ef þrotamaður hefði ekki greitt, enda hefðu verið skilyrði til að rifta, ef þrotamaður hefði greitt honum.

56. gr.

Ákvæði um riftun greiðslu gilda einnig um skuldajöfnuð, ef ekki má lýsa honum skv. 32. gr.

57. gr.

1. Krefjast má riftunar á veðrétti eða öðrum tryggingarréttindum, sem kröfuhafinn fékk á síðustu 6 mánuðum fyrir frestdag, en ekki um leið og til skuldar-

innar var stofnað. Hið sama er, ef slíkum réttindum er ekki þinglýst eða þau eru ekki á annan hátt tryggð gegn réttargerðum án ástæðulausrar tafar eftir að skuldin stofnaðist og ekki fyrir en á síðustu 3 mánuðum fyrir frestdag.

2. Sé veð sett til hagsbóta aðila nákomnum þrotamanni, má rifta, ef þinglýsing eða önnur tryggingarráðstöfun er gerð með þeim hætti, sem segir í 1. mgr., á síðustu 2 árum fyrir frestdag, nema leitt sé í ljós, að þrotamaður var þá gjaldfær og var það þrátt fyrir stofnun tryggingarréttindanna.

58. gr.

1. Fullnustugerð fógeta í eignum þrotamanns á síðustu 6 mánuðum fyrir frestdag bindur búið á engan hátt, og ekki heldur, þótt rétturinn hafi verið framseldur þriðjamanni.
2. Sama gildir um fullnustugerð á síðustu 2 árum fyrir frestdag, sem gerð var að kröfu aðila, sem er nákominn þrotamanni, nema gerðarbeiðandi leiði í ljós með málssókn, að þrotamaður var þá gjaldfær og var það þrátt fyrir fullnustugerðina.
3. Ekki skal beita ákvæðum 1. og 2. mgr. um fullnustugerð til innheimtu á lífeyri til maka eða fyrrverandi maka eða á barnsmeðlagi nema annað leiði til sérstöðu, sem er óhæfileg eftir atvikum.

59. gr.

1. Krefjast má riftunar á greiðslu skuldar, ef greitt er eftir frestdag, nema reglur um skuldaröð leiði til að skuldin fengist greidd eða nauðsynlegt hafi verið að greiða til að komast hjá tjóni eða sá, sem greiðslu naut, hafi hvorki vitað né mátt vita, að óskað hafði verið greiðslustöðvunar eða fram var komin krafa um gjaldþrotaskipti eða nauðasamninga.
2. Krefjast má riftunar annarra ráðstafana, sem gerðar eru eftir frestdag, nema ráðstöfunin hafi verið nauðsynleg vegna framhalds á starfsemi þrotamanns, eðlilegs tillits til sameiginlegra hagsmuna kröfuhafanna eða til að fullnægja daglegum þörfum. Ekki verður rift gagnvart þeim, sem mátti líta svo á, að ráðstöfunin væri nauðsynleg samkvæmt framansögðu eða hvorki vissi né mátti vita um ósk um greiðslustöðvun eða kröfu um gjaldþrotaskipti eða nauðasamninga.
3. Ef sá sem er skuldara til aðstoðar skv. 7. gr., hefur samþykkt greiðsluna eða ráðstöfunina, verður ekki rift nema samþykkið hafi auglýsilega verið gefið án heimildar.

60. gr.

Ef það er skilyrði riftunar, að ráðstöfun eða fullnustugerð fari fram á tilteknum tíma, telst það skilyrði uppfyllt, ef þinglýsing eða önnur tryggingarráðstöfun, sem nauðsynleg er til að betri réttur fáið ekki með réttargerð, fer fram á hinum tiltekna tíma.

61. gr.

Krefjast má riftunar ráðstafana, sem á ótilhlýðilegan hátt eru kröfuhafa til hagsbóta á kostnað annarra eða sem leiða til þess, að eignir þrotamanns verða ekki til reiðu til fullnustu kröfuhöfum, eða sem leiða til skuldaaukningar þeim til tjóns, ef þrotamaður var ógjaldfær eða varð það vegna ráðstöfunarinnar og ef sá, sem hafði hag af ráðstöfuninni, vissi eða mátti vita um ógjaldfærni skuldara og þær aðstæður, sem leiddu til þess, að ráðstöfunin var ótilhlýðileg.

62. gr.

1. Ef riftun fer fram skv. 51.—58. gr. á ráðstöfun eða á réttargerð, skal sá, er hag hafði af ráðstöfuninni eða réttargerðinni, greiða búinu fé, sem svarar til þess, er greiðsla búsins hefur orðið honum að notum, þó ekki hærri fjárhæð en nemur tjóni búsins. Hafi hann fengið peninga greidda eða hafi greiðsla búsins verið seld og greidd í peningum, skiptir notkun peninganna engu um kröfu búsins. Ef ljóst er, að viðsemjanda var kunnugt um riftanleika ráðstöfunar, skal þó dæma hann til greiðslu tjónbóta.
2. Hagnað, sem fæst, eftir að riftunarmál er höfðað, skal greiða búinu.

63. gr.

Ef riftun fer fram skv. 59. gr. eða 61. gr., skal sá, er hag hafði af ráðstöfuninni, greiða bætur eftir almennum reglum.

64. gr.

Ef annar hvor aðila krefst þess, skal skila greiðslum í þeim mæli, sem þær eru enn til, enda verði það gert án óhæfilegrar rýrnunar verðmæta. Jafna skal greiðslur eftir því sem þarf með peningagreiðslu.

65. gr.

Ef sérstaklega stendur á, má lækka eða fella niður kröfu á þann, sem hag hafði af ráðstöfun eða réttargerð, ef greiðsla kröfunnar væri svo miklum erfiðleikum bundin, að ósanngjarnt má teljast, og önnur atvik leiða til hins sama.

66. gr.

1. Ef sá, sem fékk verðmæti, hefur framselt þau þriðjamanni, á búið kröfu á þriðjamaðmann eftir reglum 62.—65. gr., ef hann vissi eða mátti vita um þær aðstæður, sem leiða til kröfu um riftun.
2. Ef þriðjimaður var nákominn þrotamanni, á búið kröfu á hann í þeim mæli, sem segir í 62. gr., sbr. 64. og 65. gr., þó að hann hafi verið í góðri trú.

67. gr.

1. Ef þriðjimaður hefur sett tryggingu eða gengið í ábyrgð fyrir skuldum þrotamanns, en losnað frá skuldbindingu sinni vegna riftanlegrar greiðslu eða réttargerðar, á búið kröfu á þriðjamaðmann eftir reglunum í 62. og 63. gr., sbr. 65. gr., ef þriðjimaður vissi eða mátti vita um aðstæðurnar, sem leiða til kröfu um riftun, þegar hann losnaði frá skuldbindingu sinni. Búið getur krafist veðtryggingar á ný, ef unnt er að setja hana.
2. Ef þriðjimaður er nákominn þrotamanni, á búið kröfu á hann skv. 62. gr., sbr. 65. gr., þó að hann hafi verið í góðri trú.
3. Ákvæði 1. og 2. mgr. koma ekki í veg fyrir riftun gagnvart þriðjamanni eftir 54. gr. 2. mgr., 57. gr. 2. mgr., 59. gr. eða 61. gr.

68. gr.

1. Ef höfða þarf dómsmál til að koma fram riftun, skal það gert áður en liðnir eru 6 mánuðir frá því að sá, sem með skipti fer, átti þess kost að gera riftunarkröfuna.
2. Þessi frestur gildir ekki um mótmæli gegn kröfum sem lýst er í búið.

IX. KAFLI

Fullnusta sérstakra réttinda.

69. gr.

Eignir þriðjamanns, sem komast í vörslur búsins, skal afhenda honum. Öðrum réttihöfum skal með sama hætti afhenda eignir, sem ekki verða dregnar undir skiptin. Eftir því sem við verður komið, skal sá, sem með skiptin fer, kanna réttindi annarra í eignum í búinu og tilkynna þeim skiptin.

70. gr.

1. Ef hlutur, sem var í vörslum búsins, er seldur eftir lok kröfulýsingarfrests, á sá, sem rétt átti til hlutarins, en lýsti honum ekki áður en salan fór fram, enga kröfu á kaupanda, sem keypti í góðri trú.
2. Sá, sem rétt átti til hlutarins, getur aðeins krafist búið um þá fjárhæð, sem til þess var greidd, nema sá, sem með skiptin fer, hafi vitað eða mátt vita um rétt þriðjamanns eða selt hafi verið á ótilhlýðilegan hátt. Krafan skal greidd eftir 82. gr. 3. tölulið laga nr. 3/1878, sbr. 2. gr. laga nr. 32/1974.

71. gr.

Selja má hlut í vörslum búsins, ef réttur til hans er óviss eða ef eigandi hlutarins sinnir ekki innan eðlilegs tíma áskorun um að hirða hann eða ef búið hefur ekki þrátt fyrir nægilegar tilraunir komist í samband við eigandann. Þó má ekki selja, ef búið getur haldið áfram að annast hlutinn án verulegs kostnaðar eða óþæginda. Ef hlutnum eru búnar bráðar skemmdir, skal selja hann. Sé sala ógerleg, má fleygja hlutnum. Áður en selt er eða fleygt, skal af hálfu búsins tilkynna það þeim, sem kunna að eiga rétt til hlutarins, ef það er unnt.

72. gr.

Komi fram eða sé það viðurkennt af búinu, að það átti ekki rétt til hins selda hlutar, á sá, sem réttinn átti, heimtingu á að fá greidda úr búinu þá fjárhæð, sem í það rann vegna sölunnar. Krafan skal greidd eftir 82. gr. 3. tölulið laga nr. 3/1878, sbr. 2. gr. laga nr. 32/1974.

73. gr.

1. Meðan á gjaldþrotaskiptum stendur, verða eignir þrotamanns ekki seldar á nauðungaruppbóði nema eftir kröfu búsins eða með samþykki þess.
2. Ef eign þrotamanns er seld á nauðungaruppbóði andstætt ákvæði 1. mgr., fer um rétt uppbóðskaupanda eftir 23. gr. Falli réttur hans niður, skal, ef þarf, kveða upp um það úrskurð í uppbóðsrétti.

74. gr.

1. Ef búið hefur ekki krafist nauðungaruppbóðs innan 6 mánaða frá upphafi skipta, getur veðhafi krafist þess, að búið láti uppbóðið fara fram þegar í stað, enda væri krafa hans komin í gjalddaga án tillits til ákvæðis 31. gr. 2. mgr.
2. Á nauðungaruppbóði getur búið krafist þess, að tekið sé framkomnu boði, ef telja má, að hluti söluverðsins renni til búsins.

75. gr.

Nauðungaruppbóð vegna gjaldþrotaskipta fara eftir lögum nr. 57/1949.

76. gr.

1. Ef fullnustugerð stendur þrátt fyrir ákvæði 58. gr., skal beita reglum 74. gr.
2. Þegar fullnustugerð hefur farið fram í kröfu, getur búið innheimt hana.

77. gr.

Áður en sala á nauðungaruppboði fer fram skv. 24. gr., 2. eða 3. mgr., skal beina greiðsluáskorun til búsins, og er búinu heimilt að láta meta veðið.

X. KAFLI

Skuldaröðin.

78. gr.

Um gjaldþrotaskipti gilda ákvæði 8. kapitula skiptalaga nr. 3/1878, sbr. lög nr. 32/1974.

XI. KAFLI

Staða þrotamanns.

79. gr.

Þrotamanni ber að veita skiptarétti og öðrum, sem með skipti fara, upplýsingar, sem þeir krefjast vegna meðferðar búsins. Honum ber, ef krafist er, að mæta í skiptarétti og vera við uppskrift á eignum búsins.

80. gr.

Ekki má þrotamaður fara úr landi án leyfis skiptaráðanda.

81. gr.

Ef þrotamaður hyggst skipta um heimili eða dvalarstað, skal hann tilkynna það skiptaráðanda með hæfilegum fyrirvara. Er skiptaráðanda heimilt að banna þrotamanni bústaðaskiptin, ef nauðsyn krefur vegna búskiptanna. Af sömu ástæðu er skiptaráðanda heimilt að banna þrotamanni á tilteknum tíma brottför úr lög-sagnarumdæminu. Þrotamaður getur krafist um þessi atriði úrskurðar, sem kæra má til Hæstaréttar.

82. gr.

1. Að kröfu skiptaráðanda er lögreglumönnum skylt að sækja þrotamann og færa hann á fund skiptaráðanda eða annarra, sem með skiptin fara, meðan á þeim stendur. Lögreglumönnum er einnig skylt að kröfu skiptaráðanda að ljá atbeina sinn til að halda uppi banni hans, sem sett er skv. 80. gr. og 81. gr. Lögreglumönnum er heimilt að beita valdi, ef með þarf, við framkvæmd þessara skyldustarfa.
2. Skiptaráðandi getur án kröfu eða eftir kröfu lánardrottins eða þess, sem krefst eignar úr búinu eða úr vörslum skuldara, kveðið svo á í úrskurði, að þrotamaður skuli sæta sekt í ríkissjóð fyrir brot á 79., 80., 81. eða 84. gr. Í úrskurði má ákveða varðhald sem vararefsingu.

83. gr.

Þrotamanni er heimilt að vera á skiptafundum í búi sínu.

84. gr.

Reglur fyrri greina þessa kafla um þrotamann gilda um stjórnarmenn, endurskoðendur, framkvæmdastjóra og deildarstjóra félaga og stofnana svo og um menn, sem áður gegndu störfum þeirra. Skiptaráðandi getur ákveðið, að þeim skuli beita um þá, sem eru nákomnir félagi eða stofnun.

85. gr.

Heimilt er skiptaráðanda að veita þrotamanni ókeypis afnot húsgagna, húsnæðis, jarðnæðis, búsmuna og búsmala, ef ætla má, að þrotamanni eða fjölskyldu hans sé örðugt án þess að vera í bili. Einnig má veita þrotamanni styrk af fé búins, sér og sínum til framfæris, ef ætla má, að yfir honum vofi neyð. Styrk og afnot eigna búins má ekki veita lengur en eitt ár, nema skiptafundur leyfi, og þó aldrei eftir skiptalok.

XII. KAFLI

Upphafsráðstafanir.

86. gr.

Þegar kveðinn hefur verið upp gjaldþrotáurskurður, skal þrotamaður tafarlaust sviptur umráðum yfir öllu því, sem talið verður til eigna hans. Skiptaráðandi tekur ákvörðun um ráðningu bústjóra til bráðabirgða, eftir að hafa ráðfært sig við þá kröfuhafa, sem þegar næst til. Álíti hann ekki nauðsynlegt að ráða bústjóra til bráðabirgða, t. d. vegna þess, að búið er lítið eða litlar líkur á, að eignir þess hrökkvi fyrir kostnaði, tekur hann sjálfur að sér bráðabirgðabústjórna.

87. gr.

1. Skiptaráðandi skal tafarlaust auglýsa gjaldþrotaskiptin, sbr. 19. gr. 3. mgr. Þar skal og boðað til skiptafundar, sem haldinn skal á tilteknum stað og stundu innan mánaðar frá lokum kröfulýsingarfrests.
2. Þegar skal senda afrit auglýsingarinnar í ábyrgðarbréfi eða á annan trygglegan hátt þeim kröfuhöfum, sem um er vitað eða upplýsingar fást um, meðan frestur er til kröfulýsingar.
3. Ef skráð félag eða stofnun er tekið til gjaldþrotaskipta, skal tilkynna það skráningarmanni.

88. gr.

1. Skiptaráðandi eða bústjóri, sem ráðinn er skv. 86. gr., tekur strax í sínar vörslur bókhaldsgögn þrotamanns og gerir nauðsynlegar ráðstafanir til að koma í veg fyrir, að hann fari með eignir sínar á óheimilan hátt og ráðstafi þeim.
2. Skiptaráðandi ákveður, hvort búið skuli halda áfram um sinn atvinnurekstri þrotamanns. Skiptaráðandi gerir mikilvægar ráðstafanir varðandi búið, sem ekki þola bið, m. a. getur hann ráðið þrotamann til starfa við búið til bráðabirgða gegn þóknun fyrir þá vinnu, sem þrotamanni er óskýlt að sinna. Ákvarðanir þessar skulu teknar að höfðu samráði við bústjóra, ef hann hefur verið ráðinn skv. 86. gr.
3. Skiptaráðandi eða bústjóri, sem ráðinn er skv. 86. gr., skal taka til nánari athugunar gögn þau, sem fram eru komin, og afla viðbótargagna, ef þurfa þykir. Skal aflað upplýsinga um eignir og skuldir þrotamanns, fjárreiður hans fyrir gjaldþrotið og hvort líkur séu til, að um refsivert athæfi sé að ræða í sambandi við það.
4. Telji skiptaráðandi, að þrotamaður eða aðrir kunni að hafa gerst sekir um refsivert athæfi, skal hann tilkynna það ríkissaksóknara, sem kveður á um rannsókn málsins. Sú rannsókn skal fara fram að hætti opinberra mála.
5. Skiptaráðandi eða bústjóri, sem ráðinn er skv. 86. gr., skal skýra skiptafundi, sem haldinn er skv. 86. gr., frá meðferð búins og niðurstöðum könnunar skv. 3. mgr.

XIII. KAFLI

Bústjórn.

89. gr.

Meðferð eigna búans skal falin skiptastjórum, einum eða fleiri, nema skiptaráðandi telji þess ekki þörf vegna þess, að búið er lítið, eða af öðrum sérstökum ástæðum, sbr. og 86. gr. um bústjóra til bráðabirgða og 94. gr. um aðstoðarmann skiptaráðanda.

90. gr.

1. Á fyrsta skiptafundi eftir lok kröfúlýsingarfrests, sbr. 87. gr., skal skiptaráðandi bera fram tillögu um tiltekinn skiptastjóra og skal greiða um hana atkvæði eftir kröfufjárhæðum. Skiptaráðandi úrskurðar hvaða kröfum atkvæðisréttur fylgi. Ef meirihluti greiddra atkvæða, sem jafnframt er að minnsta kosti þriðjungur atkvæða, er fram gat komið, hafnar tillögu skiptaráðanda, er hún fallin, en ella samþykkt. Ef tillagan er felld, skal gefa fundarmönnum kost á að gera tillögur. Fáí tillaga meirihluta allra atkvæða á fundinum og meira en þriðjung atkvæða sem fram geta komið, er það gild kosning. Ella getur skiptaráðandi ákveðið, að aftur skuli kosið á þessum eða síðari skiptafundi, eða ákveðið að fara sjálfur með búið. Ef ekki fást lögmæt úrslit skv. framansögðu í enn einni atkvæðagreiðslu, getur skiptaráðandi skipað skiptastjóra.
2. Skiptafundur getur ákveðið, að skiptastjórar skuli vera tveir eða fleiri. Skiptaráðandi mælir fyrir um tilhögun atkvæðagreiðslna í því sambandi.
3. Ef sérstakar ástæður eru til að dómi skiptaráðanda, getur hann ógilt kosningu skiptastjóra eftir 1. eða 2. mgr. eða vikið honum frá síðar. Gefa skal þá kröfuhöfum kost á að kjósa á ný, og skal, ef með þarf, kjósa allt að þrisvar, sbr. 1. mgr.

91. gr.

1. Skiptastjóri skal gæta hagsmuna búans, vera umboðsmaður þess gagnvart öðrum og fyrir dómstólum og gera svo fljótt sem verða má ráðstafanir varðandi meðferð þess. Í því skyni skal hann gera ráðstafanir til að allar eignir þrotamanns komi fram og séu afhentar búinu eins og lög mæla, að eignirnar séu tryggilega varðveittar og að þeim sé ráðstafað á sem hagkvæmasta hátt. Þá skal skiptastjóri stjórna atvinnurekstri búans, ef einhver er. Hann skal innheimta kröfur búans á aðra. Þar sem því verður við komið og máli skiptir skal hann ávaxta í banka eða sparisjóði peninga búans því til hags. Þá skal skiptastjóri afla þeirra upplýsinga, sem þarf til að afstaða verði tekin til krafna í búið og krafna þess á aðra.
2. Ef kröfuhafanefnd er kosin, sbr. 92. gr., skal skiptastjóri skýra henni frá mikilvægum ráðstöfunum, sem búið varða.
3. Telji skiptastjóri, að þrotamaður eða aðrir kunni að hafa gerst sekir um refsiverð athæfi, skal hann tilkynna það ríkissaksóknara, sem kveður á um rannsókn málsins. Sú rannsókn skal fara fram að hætti opinberra mála.

92. gr.

1. Ef fram kemur um það krafa frá þeim, sem eiga a. m. k. fimmtung krafna, er atkvæðisréttur fylgir á skiptafundum, skal stofnuð kröfuhafanefnd.
2. Í nefndinni skulu eigi vera fleiri en þrír menn. Þeir skulu kosnir á skiptafundi á þann hátt, sem skiptaráðandi ákveður. Skal hann stefna að því, að þeir séu fulltrúar sem flestra kröfuhafa. Ef tiltekinn maður fær meira en helming greiddra atkvæða á fundinum, er hann þó kjörinn.

3. Skiptafundur getur hvenær sem er ákveðið, að kröfuhafanefndin skuli hætta störfum.

93. gr.

1. Innan mánaðar eftir skiptafund skv. 87. gr. skal skiptastjóri semja yfirlit um hag búsins. Ef skiptaráðandi telur ástæðu til, skal skiptastjóri innan sama frests semja skýrslu um helstu orsakir gjaldþrotsins og gera tillögur um, hvort freista skuli riftunar eftir 8. kafla. Ef skiptaráðandi telur greinargerðir skiptastjóra ófullnægjandi, getur hann veitt stuttan viðbótarfrest til úrbóta.
2. Skiptastjóri skal innan frests, sem skiptaráðandi ákveður, gera eða láta gera uppgjör um hag búsins byggt á þeim gögnum, sem fyrir liggja. Ef ástæða er til, getur skiptaráðandi mælt fyrir um sérstaka athugun á bókhaldi þrotamanns eða færslu þess.
3. Gögn, sem samin eru skv. þessari grein, skulu lögð fram til sýnis í skrifstofu skiptaráðanda.

94. gr.

1. Ef skiptaráðandi telur þess ekki þörf, að skiptastjóri fari með bú, sbr. 89. gr., skal hann gera það sjálfur, en tekið getur hann sér aðstoðarmann.
2. Aðstoðarmaður má eftir nánari ákvörðun skiptaráðanda og undir eftirliti hans framkvæma það, sem ella er í verkahring skiptastjóra.
3. Ef kröfuhafanefnd starfar, skal gefa henni upplýsingar um störf skiptaráðanda og aðstoðarmanns hans.

95. gr.

Skiptaráðandi ákveður, hvort bústjóri til bráðabirgða, skiptastjóri og aðstoðarmaður skiptaráðanda skuli setja tryggingu vegna starfa sinna við meðferð búsins, og hve há hún skuli vera.

XIV. KAFLI

Skiptafundir.

96. gr.

1. Skiptaráðandi getur boðað til skiptafunda, þegar hann telur þess þörf. Hann skal boða skiptafund, ef skiptastjóri eða maður í kröfuhafanefnd krefst þess.
2. Fundarboð skal birta í Lögbirtingablaði og tilgreina fundartíma, fundarstað og dagskrá í aðalatriðum. Sérstök tilkynning skal send í ábyrgðarbréfi eða á annan tryggilegan hátt til þeirra, sem verulegra hagsmuna hafa að gæta.
3. Skiptaráðandi stjórnar skiptafundum.
4. Skiptafundir hafa ákvörðunarvald um málefni þrotabús innan þeirra marka, sem lög ákveða, sbr. 105. gr.

97. gr.

1. Atkvæðisréttur á skiptafundum fer eftir fjárhæð krafna nema annað segi í lögum. Atkvæði má greiða eftir umboði.
2. Ályktanir skiptafundar eru bindandi, ef hann sækja fulltrúar þriðjungs kröfuhafa, talið eftir kröfufjárhæðum.
3. Ef fundur er ekki ályktunarfær skv. 2. mgr. og boði skiptaráðandi ekki annan fund, skal skiptastjóri ráða málefni til lykta, eða skiptaráðandi, ef skiptastjóri fer ekki með búið.

98. gr.

1. Ef skiptaráðandi telur ljóst, að krafa fáiist að fullu greidd eða að engu greidd, hvernig sem atkvæðagreiðsla fer á skiptafundi, skal eigandi kröfunnar ekki eiga atkvæðisrétt á fundinum á grundvelli hennar.
2. Kröfuhafi á atkvæðisrétt á skiptafundi á grundvelli hluta kröfu, sem að öðru leyti er að mati skiptaráðanda tryggð með veði eða á annan hátt.

99. gr.

Skilyrt krafa veitir atkvæðisrétt, þó að skilyrðið sé enn ekki uppfyllt. Ef fleiri en einn eiga kröfu, en réttindi eins standa réttindum annars að baki, á sá atkvæðisrétt, sem fyrst getur neytt réttindanna.

100. gr.

Ef krafa er umdeild, ákveður skiptaráðandi, ef þörf krefur, hvort og fyrir hvaða upphæð atkvæðisréttur fylgir kröfunni. Ekki bindur sú ákvörðun, þegar síðar er fjallað um kröfuna.

101. gr.

1. Ef svo er fyrir mælt, að atkvæði skuli greiða eftir fjölda kröfuhafa, hefur hver þeirra eitt atkvæði, þó að kröfur hans séu fleiri en ein. Framsal kröfu eftir frest dag leiðir ekki til að hinn nýi eigandi fái atkvæðisrétt.
2. Ef fleiri en einn eiga kröfu, geta þeir aðeins greitt eitt atkvæði.

XV. KAFLI

Eftirlit.

102. gr.

1. Bústjóri til bráðabirgða, skiptastjóri eða aðstoðarmaður skiptaráðanda skal semja og leggja reikningsyfirlit fyrir skiptaráðanda og kröfuhafanefndina, að jafnaði á 3 mánaða fresti.
2. Sá, sem fer með bú, skal sjá um reikningshald búsins. Skiptaráðandi getur kveðið nánar á um reikningsgerðina.
3. Skiptaráðandi og kröfuhafanefndin geta krafist skiptastjóra upplýsinga um mál-efni búsins.
4. Dómsmálaráðherra getur sett reglugerð um, hvernig haga skuli varðveislu þrotabúa.

103. gr.

1. Skiptaráðandi endurskoðar eða lætur endurskoða eftir þörfum reikninga þá, sem skiptastjóri semur skv. lögum þessum.
2. Þegar eignir bús eru verulegar eða málefni þess flókin getur skiptaráðandi ráðið löggiltan endurskoðanda til að endurskoða reikninga búsins í þeim mæli, sem skiptaráðandi ákveður fyrir fram. Til þess má og fá aðra, sem haft hafa afskipti af málum þrotamanns fyrir gjaldþrotið. Kostnað við þessa endurskoðun skal greiða úr búinu.

104. gr.

Þegar liðið er eitt ár frá upphafi skipta, skal skiptastjóri gefa skiptaréttinum skýrslu um ástæður þess, að skiptum er ólokið, og skýra frá, hvenær vænta megi skiptaloka. Síðan skal gefa slíka skýrslu misserislega eða oftár, ef skiptaráðandi mælir svo fyrir.

105. gr.

Ef skiptastjóri eða skiptafundur hefst eitthvað að, sem er til tjóns fyrir búið, eða sé brotinn réttur veðhafa, þrotamanns eða annarra, getur skiptaráðandi ógilt ákvarðanirnar, gefið skiptastjóra fyrirmæli og gert aðrar nauðsynlegar ráðstafanir. Bústjóri til bráðabirgða skal auk þess hlíta fyrirmælum skiptaráðanda og fá samþykki hans til mikilvægra ráðstafana.

XVI. KAFLI

Meðferð krafna.

106. gr.

1. Gjaldþrot skal auglýsa skv. 19. gr. og 86. gr.
2. Tilkytninguna í Lögbirtingablaði skal skiptaráðandi sjá um, en hann getur falið það bústjóra til bráðabirgða. Í tilkytningunni má geta annarra atriða en nefnd eru í fyrrgreindum ákvæðum.
3. Ef kröfu hefur verið lýst vegna nauðasamninga og gjaldþrotaskiptin eru í beinu framhaldi tilraunar til að ná slíkum samningum, má ákveða í tilkytningunni í Lögbirtingablaði, að frekari kröfulýsing vegna þessara krafna sé óþörf.

107. gr.

1. Dómsmálaráðherra getur sett reglugerð um skrásetningu lýstra krafna.
2. Ef kröfulýsing berst í tvíriti, skal annað endursent með áritun um móttöku-tíma.
3. Krafa um gjaldþrotaskipti er jafnframt lýsing þeirra krafna, sem þar eru nefndar og sá, sem skiptanna krefst, á eða innheimtir.

108. gr.

1. Sá, sem með bú fer, gerir skrá um lýstar kröfur og um þær kröfur, sem tryggðar eru með veði eða öðrum slíkum rétti, og getur þess við hverja kröfu, hvort hann telur, að hana skuli viðurkenna. Ef kröfu er lýst sem forgangskröfu eða kröfu, sem á annan hátt komi á tiltekinn stað í skuldaröð, skal þess og getið á skránni. Ef krafa er gerð í erlendri mynt, skal þess og getið, sbr. 31. gr. 3. mgr.
2. Skráin, sem gerð er skv. 1. mgr., skal liggja frammi til sýnis fyrir kröfuhafa, þrotamann og aðra, sem skiptaráðandi telur hafa af því lögmæta hagsmuni, í a. m. k. eina viku fyrir skiptafund þann, sem um getur í 87. gr. 1. mgr. Skriflegar athugasemdir má senda skiptaráðanda fyrir fundinn.
3. Ef sá, sem með búið fer, telur, að ekki skuli viðurkenna kröfu að fullu, eins og henni er lýst, skal hann tilkynna það þeim, sem kröfunni lýsti, með ábyrgðarbréfi eða á annan jafntryggilegan hátt með hæfilegum fyrirvara og geta þess, hvenær skiptafundur verður haldinn til að taka afstöðu til kröfunnar.

109. gr.

1. Boða skal þrotamann á skiptafund, þar sem afstöðu skal taka til krafna, og skal hann eiga þess kost að tjá sig um kröfurnar.
2. Ef ljóst er, að ekkert komi upp í kröfu, kemur hún ekki til álita á skiptafundi.

110. gr.

1. Sé engum andmælum hreyft fyrir eða á skiptafundi við álitserð skv. 1. mgr. 108. gr., er hún endanlega samþykkt.
2. Ef andmæli við álitserðina koma fram og ekki er frá þeim fallið á skiptafundinum, skal boða til nýs fundar innan 2 vikna. Ef sá, sem umpráttaðri kröfu lýsti eða mótmælti henni skriflega fyrir fundinn, er ekki á honum boðaður á

hinn síðari skiptafund, skal það gert með ábyrgðarbréfi eða á annan jafn-tryggilegan hátt án tafar.

3. Ef ekki er á síðari skiptafundinum fallið frá andmælum við álitsgerð þess, sem skiptin annast, kveður skiptaráðandi upp úrskurð um ágreininginn.

111. gr.

1. Ef kröfu er ekki lýst innan kröfulýsingarfrests og hún er ekki tryggð með veði eða öðrum slíkum rétti, kemur hún ekki til greina við úthlutun úr búinu, nema eigendur 75% krafna á lista skiptaráðanda, sem atkvæðisréttur fylgir, samþykki á skiptafundi, sem haldinn er til að taka afstöðu til lýstra krafna, eða skiptaráðandi telji, að afsakanlegt sé vegna búsetu kröfuhafa í öðru landi eða af svipuðum ástæðum, að kröfulýsing dróst. Skiptaráðandi er heimilt en ekki skylt að halda eða leyfa skiptastjóra að halda sérstakan fund til að taka afstöðu til þess, hvort krafa, sem of seint var lýst, komi til greina skv. framan-sögðu.

XVII. KAFLI

Dómsmál við hina almennu dómstóla.

112. gr.

Sá, sem með búið fer, höfðar dómsmál fyrir þess hönd fyrir hinum almennu dómstólum nema aðilar málsins semji um, að það skuli rekið fyrir skiptarétti.

113. gr.

1. Búið tekur við máli, sem þrotamaður hefur höfðað fyrir upphaf skipta, ef krafan rennur til búans, sbr. 53. gr. 2. mgr. laga nr. 85/1936 um meðferð einkamála í héraði.
2. Ef fram kemur í dómi, að bú sækjanda er til gjaldþrotaskipta, skal fresta máli og tilkynna um það þeim, sem með málið fer.

114. gr.

1. Ef kröfu þrotabús er ekki haldið til dóms eða gerð um hana dómssátt, getur hver sá, sem á kröfu á skrá þeirri, sem getur í 108. gr., höfðað mál í eigin nafni vegna þrotabúsins eða tekið við máli, sem höfðað hefur verið. Búið skal taka frest til að gera þetta kleift, þar sem það á við, og gefa kröfuhöfum frest til að taka ákvörðun um að höfða eða ganga inn í mál í hæfilegan tíma eftir að ákveðið er á skiptafundi að búið skuli ekki gera það. Búið skal greiða eðlilegan kostnað kröfuhafa af máli, þó aldrei meira en eignir þess aukast vegna málsins.
2. Reglum 1. mgr. skal beita um áfrýjun eftir því sem við á.

115. gr.

Ef enginn kröfuhafi gengur inn í mál, höfðar mál eða áfrýjar eftir 114. gr., getur þrotamaður gert þessar ráðstafanir vegna búans, en á sinn kostnað. Búið getur tekið við málinu hvenær sem er.

116. gr.

Í málum skv. þessum kafla má koma að gagnkröfum á búið, enda sé ekki krafist sjálfstæðs dóms um þær eða hluta þeirra. Gagnkröfu til sjálfstæðs dóms, sem þingfest er fyrir uppsögu gjaldþrotaúrskurðar, skal þó dæma í málinu.

117. gr.

Ef bú eignast ekki réttindi þrotamanns, getur hann sjálfur rekið dómsmál um þau. Verjandi getur þá stefnt búinn inn í mál til greiðslu málskostnaðar fram til þess, er gjaldþrotaskipti hófust.

118. gr.

1. Ef dómsmál er höfðað gegn þrotamanni, áður en gjaldþrotaúrskurður er kveðinn upp, kemur búinn í stað þrotamanns, sbr. 54. gr. 2. mgr. laga nr. 85/1936 um meðferð einkamála í héraði, nema sækjandi lýsi því yfir, að hann krefjist aðeins dóms yfir skuldarann persónulega eða að hann óski dóms, sem bæði bindi búinn og skuldarann persónulega.
2. Ef sækjandi krefst dóms yfir búinu, skal hann tilkynna það þeim, sem með það fer.
3. Ef þrotamaður sækir ekki dómþing í máli, sem hann er aðili að, þann dag, sem gjaldþrotaúrskurður er kveðinn upp, eða síðar, getur búinn fengið málið endurupptekið eftir reglum um lögmæt forföll.
4. Ef gjaldþrotabú er aðili máls fyrir almennum dómstóli, geta aðilar samið um, að málinu sé vísað til meðferðar þess skiptaráðanda, sem um búinn fjallar.

119. gr.

Ef bú eignast ekki tiltekin réttindi þrotamanns, verður mál um þau höfðað gegn honum persónulega. Hið sama er, ef einungis er krafist dóms, sem bindur hann. Sækjandi getur þá stefnt búinu inn í mál til greiðslu málskostnaðar fram til þess, er gjaldþrotaskipti hófust.

XVIII. KAFLI

Úthlutun og skiptalok.

120. gr.

1. Ef fram kemur, að búinn á ekki eignir umfram kostnað við skiptin, skal þegar ljúka skiptunum.
2. Hrökkvi eignir búins ekki fyrir kostnaði við skiptin, ber sá, sem krafist hefur gjaldþrotaskipta, ábyrgð á greiðslu skiptakostnaðar. Kröfuhafi, sem þannig ábyrgð ber, getur krafist loka búskipta hvenær sem er, enda krefjist ekki annar gjaldfær kröfuhafi þess, að skiptum sé fram haldið á sína ábyrgð.

121. gr.

Ef þrotamaður nær nauðasamningum og ef þeir kröfuhafar fá fullnustu eða fullnægjandi tryggingu, sem ekki eru aðilar að samningunum, skal þegar ljúka skiptunum. Hið sama er, ef þrotamaður leggur að loknum kröfulýsingarfresti fram yfirlýsingu allra, sem lýst hafa kröfum, um, að þeir afturkalli kröfur sínar eða ef þrotamaður sannar, að þær séu niður fallnar. Eignir búins skulu fengnar þrotamanni, eftir að lokið er greiðslu kostnaðar við skiptin.

122. gr.

1. Forgangskröfur skv. 82. gr. laga nr. 3/1878, sbr. 2. gr. laga nr. 32/1974, skal greiða svo fljótt sem unnt er.
2. Aðrar forgangskröfur skal greiða að hluta eða að fullu, þegar fram er komið, að þeim er ekki mótmælt, eða þegar endanlegur úrskurður vegna mótmæla er genginn.

3. Þegar greiddar hafa verið kröfur skv. 1. og 2. mgr., eða trygging hefur verið sett fyrir greiðslu þeirra, má sá, sem fer með skiptin, greiða öðrum kröfuhöfum að hluta.
4. Þegar greitt er skv. þessari grein, skal gæta þess, að ekki sé skertur réttur þeirra, sem í skuldaröð eru jafnsettir þeim, sem greiðslu fá.

123. gr.

1. Ef krafa er tryggð með veði eða öðrum tryggingarréttindum og hún er greidd að öllu eða nokkru skv. 122. gr., skal greiðslan koma til frádráttar, ef síðar er gengið að tryggingunni. Veðhafar, er standa þeim að baki, sem greiðslu fékk, njóta ekki uppfærsluréttar á grundvelli greiðslunnar.
2. Ef kröfuhafi er utan skuldaraðar, skal til bráðabirgða taka frá fé til greiðslu allrar kröfu hans af eignum búans, en aðeins greiða honum af þessu fé þann hluta kröfunnar, sem ekki er greiddur án afskipta búans.

124. gr.

Við úthlutun úr búinu skal taka frá fé til greiðslu umdeilda krafna og skilyrtra krafna, ef skilyrðið er ekki fram komið.

125. gr.

Þegar eignum þrotabús hefur verið komið í peninga, útistandandi skuldir innheimtar og ágreiningsmálum til lykta ráðið, semur sá, sem með búið fer, reikninga um búið og frumvarp að endanlegri úthlutunargerð svo og stutta greinargerð um meðferð búans. Af reikningunum skal mega sjá tekjur búans og gjöld eftir að skiptaúrskurður var kveðinn upp. Skiptaráðandi skal að jafnaði fá og bóka í skiptarétti yfirlýsingu annarra, sem með bú hafa farið, og þrotamanns um, að allar þær eignir búans, sem þeim sé um kunnugt, hafi komið fram.

126. gr.

Skiptaráðandi getur ákveðið að ljúka skiptum, þótt enn séu ekki til ráðstöfunar allar eignir búans eða þótt fé hafi verið tekið frá vegna umdeilda og skilyrtra krafna eða þótt afmarkaður hluti búans sé með öðrum hætti óuppgerður. Búsmeðferð skal þá endurupptaka, ef tilefni verður til.

127. gr.

Með auglýsingu í Lögbirtingablaði skal skiptaráðandi boða skiptafund til að fjalla um reikninga búans og frumvarp að úthlutunargerð. Frumvarpið, reikningarnir og fylgiskjöl skulu liggja frammi á auglýstum stað og tíma í a.m.k. 2 vikur til athugunar fyrir þrotamann, kröfuhafa og aðra, sem hafa lögmætra hagsmuna að gæta.

128. gr.

1. Á skiptafundi þeim, sem haldinn er skv. 127. gr., skal gefa þrotamanni og kröfuhöfum kost á að tjá sig um reikninga búans og frumvarpið að úthlutunargerð. Ágreining úrskurðar skiptaráðandi.
2. Skiptaráðandi staðfestir frumvarpið nema á því séu slíkir gallar, að því beri að breyta.

129. gr.

Þegar skiptaráðandi hefur staðfest frumvarp að úthlutunargerð og áfrýjunarfrestur er liðinn án þess að áfrýjað sé eða allir kröfuhafar hafa lýst yfir, að þeir muni ekki áfrýja, skal úthlutun fara fram.

130. gr.

1. Skiptaráðandi getur ákveðið, að við uppgiör og úthlutun skuli ekki tekið tillit til krafna, sem mjög lítið myndi fást greitt af.
2. Skiptaráðandi getur ákveðið að greiðslur, sem ekki verða inntar af hendi nema með tiltölulega miklum kostnaði, renni í ríkissjóð.
3. Ef ekki er vitjað greiðslu úr þrotabúi innan árs, skal greiðslan renna í ríkissjóð.
4. Fjármálaráðherra getur ákveðið, að fé sé síðar greitt kröfuhafa, ef það hefur runnið í ríkissjóð skv. 2. eða 3. mgr. eða 131. gr. 2. mgr.

131. gr.

1. Ef eignir koma til skipta eftir skiptalok, skulu þær renna til kröfuhafa í hlutfalli við það, sem þeir fengu skv. úthlutunargerðinni. Skiptaráðandi getur falið skiptastjóra að annast meðferð búans eftir endurupptöku af þessu tilefni. Skiptafundi skal halda, ef skiptaráðandi telur þörf á því.
2. Ef eignir, sem um ræðir í 1. mgr., hrökkva ekki til greiðslu kostnaðar við úthlutun þeirra, getur skiptaráðandi ákveðið, að þær renni í ríkissjóð.
3. Dómsmálaráðherra getur í reglugerð kveðið nánar á um það, sem um ræðir í 2. mgr. og í 130. gr.

132. gr.

1. Þegar úthlutunargerð hefur verið staðfest og greiðslur til kröfuhafa geta farið fram skv. henni, skal skiptaráðandi auglýsa skiptalok í Lögbirtingablaði. Geta skal hvenær bú var tekið til gjaldþrotaskipta, fjárhæðar lýstra krafna, sem viðurkenndar voru að lokum, hundraðstölu greiðslna upp í forgangskröfur og aðrar kröfur og heildarfjárhæðar krafna, sem fé var ekki til að greiða.
2. Ef þrotamaður er skráð félag, skal tilkynna skiptalokin til skráningarmanns.

133. gr.

Þrotamaður ber ábyrgð á þeim hluta skulda sinna, sem ekki fást greiddar við gjaldþrotaskiptin, 10 ár eftir að skiptum lýkur.

XIX. KAFLI

Ýmis ákvæði.

134. gr.

Skiptaráðandi heldur dómþing til að úrskurða þau atriði, sem hann skal um fjalla samkvæmt þessum lögum, ef úrskurðar er þörf, þar á meðal um kröfur, sem búið gerir, ef um það er samið, sbr. 112. gr.

135. gr.

Málsmeðferð skal fara eftir reglum um meðferð einkamála í héraði eftir því sem við getur átt sé ekki annað ákveðið.

136. gr.

Ef krafa er gerð í þrotabú og krafist úrskurðar um hana, má jafnframt krefjast þess, að úrskurðurinn bindi þrotamann persónulega. Ef skiptaráðandi telur, að meðferð kröfunnar á þrotamann persónulega valdi verulegum töfum á meðferð skiptanna, getur hann vísað henni frá.

137. gr.

1. Enginn má vera bústjóri til bráðabirgða, skiptastjóri, aðstoðarmaður skiptaráðanda, í kröfuhafanefnd, endurskoðandi, umsjónarmaður eða matsmaður við skiptameðferðina, ef hann væri óhæfur dómari skv. reglum um meðferð einkamála. Sé félag eða stofnun undir gjaldþrotaskiptum, má enginn gegna þeim störfum, sem fyrr eru talin, ef hann væri óhæfur dómari í málum stjórnarmanna, forstjóra, framkvæmdastjóra eða manna, sem haft hafa sjálfstæða ábyrgð sem bókhaldarar eða gjaldkerar hjá félaginu eða stofnuninni.
2. Ef maður hefur tekið við einhverju því starfi, sem nefnt er í 1. mgr., skal hann því aðeins víkja sæti, að sá krefjist þess, sem hagsmuna hefur að gæta. Skiptaráðandi getur þá ákveðið, að hann sjálfur eða maður, sem hann tilnefnir, skuli taka að sér störfina að hluta, en falið þeim, sem vikið hefur, að sinna búskiptunum áfram að öðru leyti. Um þetta skal, ef ágreiningur verður, kveða upp úrskurð, sem kæra má til Hæstaréttar.

138. gr.

Skiptaráðandi ákveður þóknun bústjóra til bráðabirgða, skiptastjóra, aðstoðarmanns skiptaráðanda, endurskoðenda, umsjónarmanns, svo og matsmanna og vitna, og tekur þá tillit til þess, hve mikið starfið var, og eðlis búans. Ef sérstaklega stendur á getur skiptaráðandi ákveðið, að þeir, sem í kröfuhafanefnd hafa starfað, skuli fá þóknun. Þóknun skv. þessari grein skal greidd af fé búans.

139. gr.

Ef kröfu er lýst í þrotabú, er fyrningu slitið gagnvart búinu og þrotamanni persónulega. Ef krafa er viðurkennd, hefst nýr 10 ára fyrningarfrestur, þegar skiptum er lokið. Ef kröfu er hafnað, hefst nýr fyrningarfrestur á þeim degi, og fer lengd hans eftir almennum reglum.

140. gr.

1. Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1979.
2. Þá falla úr gildi lög nr. 25 frá 14. júní 1929 með síðari breytingum.
3. Ef krafa um gjaldþrotaskipti berst skiptaráðanda fyrir 1. janúar 1979, skal heita núgildandi reglum.
4. Um skuldajöfnuð krafna, sem báðar eru til orðnar fyrir 1. janúar 1979, gilda núgildandi reglur.
5. Ef fleiri en einn skuldari eru að kröfu og ábyrgð þeirra óskipt, og sé búið að greiða kröfuna að einhverju eða öllu fyrir 1. janúar 1979, gilda núgildandi reglur um þýðingu þess.
6. Um riftun ráðstafana og réttargerða sem gerðar eru fyrir 1. janúar 1979 fer eftir núgildandi lögum, og gildir þetta einnig, þó að gjaldþrotaskipti hefjist eftir þann dag.

Gjört að Bessastöðum 5. maí 1978.

Kristján Eldjárn.
(L. S.)

Ólafur Jóhannesson.